

го бюро розслідувань Роман Труба: про перші результати, взаємодію з ГПУ та проблеми [Електронний ресурс] // Судово-юридична газета. — Режим доступу: <https://sud.ua/ru/news/publication/134425-direktor-dbr-roman-truba-pro-pershi-rezultati-vzayemodiyu-z-gpu-ta-problemi-zistvorenyam-distiplinarnoyi-komisiyi>).

Таким чином, під час розгляду проблеми спільної реалізації повноважень директора Державного бюро розслідувань та його заступників, яка стала причиною багатьох дискусій сьогодні, було встановлено, що саме в Державному бюро розслідувань, з поміж інших правоохоронних органів, законодавчо закріплено принцип колегіальності у прийнятті рішень. Було виявлено, що на практиці принцип колегіальності не завжди є ефективним, і тому задля нормального функціонування правоохоронного органу, все ж таки, не обходиться від принципу єдиноначальності, що обмежується законодавчо. Однак спроби законодавчо розмежувати єдиноначальність та ввести принцип спільності у прийнятті рішень в правоохоронних органах є дуже позитивним кроком уперед, бо він унеможливує безграничну та одноособову владу керівників та розмежовує їх повноваження.

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук *Кіслицяна Ірина Олександрівна*.

Пінчук А. С.

студентка 1-го курсу магістратури факультету
прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМАТИКА ЗАСАДИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ В РОБОТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Державне бюро розслідувань безумовно займає одне з провідних місць в системі правоохоронних органів та згідно з визначеними законодавством і покладеними на нього функціями здійснює завдання із запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів вчинених посадовцями. Відповідно до чого в свою чергу варто передбачити, що з свого боку данні винні особи будуть приймати всі спроби аби завадити законній та справедливій діяльності ДБР, стосовно їх притягнення до відповідальності за вчиненні правопорушення. Для гідного та законного функціонування ДБР слід забезпечити належними умовами, однією з найнеобхідніших серед них

є незалежність. Дотримання цієї умови дасть ДБР можливість належного виконання своїх обов'язків, що в свою чергу має базуватися на дотриманні засад визначених у ст. 3 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», одна з яких звучить як «незалежність та персональна відповідальність кожного працівника ДБР». Статтею 4 вищезгаданого закону передбачено гарантії незалежності ДБР та заборона втручання інших органів в його роботу, але питання про незалежність діяльності від чиновників і можновладців в корумпованій країні напевно чи можна вважати вирішеним. ДБР є правоохоронним органом, який не слід вважати політичним інститутом, а це в свою чергу означає, що воно має бути деполітизованим і його увага має бути спрямована виключно на завдання, передбачені законодавством.

Окрім національного законодавця, засада незалежності як умова функціонування правоохоронних органів відображена в Резолюцію Комітету Міністрів Ради Європи № (97) 24 «Про двадцять принципів боротьби з корупцією» в нормі якої чітко зазначено, що держава зобов'язана «Гарантувати, що ті, хто відповідає за запобігання, розслідування, судові переслідування і судові рішення по випадкам корупції, мають незалежність і автономність, відповідні їх функціям, є вільними від впливу та мають ефективні засоби для того, щоб зібрати докази, захищаючи людей, які допомагають владі у боротьбі з корупцією, і зберігаючи конфіденційність розслідувань» (принцип 3).

Варто звісно говорити і про Рекомендацію Комітету Міністрів Ради Європи № (2000)10 «Про кодекси поведінки державних службовців» та додатку до неї, з положень якої ми бачимо, що правила поведінки державних службовців передбачені в даній рекомендації можливо реалізовувати на практиці лише за умов незалежної роботи у встановлених національним законодавством межах відповідної країни.

В свою чергу положення міжнародно-правових актів дозволяють виокремити з них певні критерії оцінки наявності незалежності в роботі ДБР, а правильний аналіз їх стану і розумний підхід до врегулювання дасть змогу сприяти державі в протидії корупції.

Відповідно до цих актів ми можемо виокремити такі критерії: рівень гарантування незалежності ДБР; підстави призначення на посади, переміщення та звільнення працівників ДБР; суб'єкт призначення та звільнення; строки перебування керівних працівників на посаді; гарантії достатнього рівня захисту Державного бюро розслідувань від впливу на його роботу з боку інших суб'єктів; незалежність працівників ДБР з боку прокурорської системи, рівень забезпечення соціальних та інших гарантій захисту.

Чинне законодавство, регулює роботу ДБР демонструє досить невдале формулювання засади незалежності, яка є надзвичайно важливою в нинішніх реаліях засади, а саме: «незалежність та пер-

сональна відповідальність кожного працівника ДБР». Невдалим це формулювання робить саме штучне поєднання в одне ціле двох таких різних за своїм змістом засад. З чого виникає доцільне питання про необхідність удосконалення законодавства в цьому питанні при подальшій роботі над ним, шляхом внесення до статті 3 ЗУ «Про ДБР» роз'єднати ці засади та переформулювати положення про незалежність таким чином: : «Державне бюро розслідувань організовується і діє на засадах: ... незалежності Державного бюро розслідувань, гарантованої державою від політичного, матеріального, або будь-яких інших видів впливу на працівників Державного бюро розслідувань при виконанні ними своїх службових обов'язків».

Також досить важливим для забезпечення незалежності постає питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників Державного бюро розслідувань. Ці питання не врегульовані в діючому законі про ДБР хоча вони є безперечно важливими, і в свою чергу є неприпустимим щоб в цьому питанні відсилатися до інших норм законодавства. Особливо зважаючи на категорію справ, розслідування яких передбачено роботою ДБР, їх слід обов'язково включити до тексту Закону України «Про ДБР». Прикладом можна взяти Закон України «Про прокуратуру», або інші закони, в яких також передбачено відповідні положення. Ці зміни стануть запорукою успіху в здобутті незалежності роботи Державного бюро розслідувань.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент ***Селезньов Владислав Анатолійович.***

Перерва Д. М.

студент 1-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗМЕЖУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Вибір на користь європейських стандартів є дуже важливим не тільки для держави та її громадян, а й для більшої частини світового співтовариства, яке очікує Україну в своїх лавах сучасною та правовою державою. Це підтверджується тим, що створення та правильне функціонування Державного бюро розслідувань (далі — ДБР) перед-